Brassó, 1893. IX. évfolyam 101-ik szám. Szombat, október 7.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben hákhos hordmag, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 „ 50 „
Negyedévre . . 1 „ 75 „
Egy szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések dija:
4 hasábos garmondsor vagy annak helye 8 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyen hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdij fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kapu-utcza 24. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intezendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. ZAKARIÁS JÁNOS.
Kéziratok vissza nem adatnak

Laptulajdonos:
A Közművelődés irodalmi és munyomdai résztvárs. Kolozsvár.
Kiadó: Bernstein Márk — Brassói Közművelődés egylete.

Előfizetési felhivás.

Október hó elsejével, az uj negyedév elején ujabb előfizetést nyitunk meg.

Előfizetési ár:
Negyed évre (okt.-decz.) . 1 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . — frt 50 kr.

Tisztelettel kérjük az előfizetések szives megujitását, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Kérjük továbbá azokat az igen tisztelt előfizetőinket, a kik a mult évnegyedre hátralékben vannak, hogy hátralékos előfizetési dijaikat mielőbb megfizetni sziveskedjenek.

Lapunk egyelőre még ezen negyedévben hetenkint kétszer fog megjelenni, és pedig szerdán és szombaton, de előfizetőink kárpótlásaul a szombati számokhoz megkezdett regénymelléklet folytatni fogjuk.

Brassó, 1893. szeptember 29-én.

A KIADÓHIVATAL.

A magyar nyelv a népiskolában.

Alább közöljük gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszternek a magyar nyelv tanitásáról szóló 1879. évi 18. t. cz. pontos végrehajtása tárgyában kiadott rendeletét, mely hivatva van kifejezést adni a közoktatásügyi kormány azon elhatározásának, hogy végre-valahára érvényt akar szerezni a magyar nyelvnek a népiskolában való tanitásáról szóló törvény rendelkezésének.

A magyar állam hivatalos nyelve a magyar. Magyar a törvényhozás, magyar a közigazgatás, a törvénykezés s a felsőbb oktatás nyelve. A ki e hazában élni, érvényesülni akar, annak tudnia kell az állam nyelvét, tudnia kell magyarul.

Az államnak, illetve az czt képviselő kormányhatalomnak ónmaga iránti kötelessége is, de féleg a saját polgárai val szemben kardinális kötelessége gondoskodni arról, hogy az állam minden polgárának legyen alkalma megtanulni azt a nyelvet, melyen ez államban való érvényesülhetés egyik alapfeltétele.

Állami kötelességet teljesitett tehát a magyar törvényhozás akkor, mikor az 1879. évi 18-ik törvénycikkben gondoskodott arról, hogy már a népiskolában alkalma legyen a gyermeknek megtanulni magyarul, megtanulni az állam nyelvét.

És ha most a vallás- és közoktatásügyi miniszter, azon szomoru tapasztalata alapján, melyet népoktatásunk állapotáról szerzett, s mely rendeletében kifejezésre jut, elrendeli a törvény végrehajtását, s e czélból szigorubb rendszabályokhoz is nyúl: csak kötelességét teljesiti, egy régi kötelességet, melynek ép azért, mert annak teljesítése maig elodáztatott, végre-valahára lokozott czélnyel meg kell hogy feleljen.

Ebben a működésében osztatlan helyeslés és rokonszenv kiséri a közoktatásügyi kormány törekvéseit; s ebben a munkájában biztos számithat a közvélemény hathatós támogatására is.

A közvélemény feladata most már ellenőrizni a városi és megyei közigazgatási bizottságokat, hogy mennyiben teljesitik s mennyire felelnek meg a törvény végrehajtását czélzó rendelet intézkedéseinek, és támogatni a politikai hatóságokat e rendelet végrehajtásában.

Brassó vármegyében is, de még inkább Szeben- és főleg Fogaras vármegyekben számtalan oly tanitó van, a ki nem tud magyarul, nem beszéli az állam nyelvét, s vannak, kik tanitói képesitéssel sem birnak. Ezek alkalmazása tehát semmisnek lesz kimondandó, ezek a tanitástól haladéktalanul eltiltandók.

Hány iskola van azután olyan, a hol a magyar nyelv tanitásának eredménye nem felel meg a törvény követelményeinek?

Ha valahol, a mi három vármegyénkben nagy szükség van a jelzett törvény erélyes, szigoru és gyors végrehajtására, s azért mi meg egyszer melegen üdvözöljük a közoktatásügyi kormány e legujabb intézkedését, mely hivatva van tanügyünket állami szempontból átalakitani.

Csak azután a féluton meg ne álljunk!

A rendelet szövege ez:

A vallás- és közoktatásügyi miniszter tól. 43760. szám.

Valamennyi megyei és városi közigazgatási bizottságnak.

A magyar nyelv tanitásáról szóló 1879. évi 18. tcz. pontos végrehajtása tárgyában ismételten kiadott rendeletek daczára a népoktatást tanintézetek 1881—92. tanévi működéséről beérkezett adatokból megállapitottam, hogy az emlitett tanévben az ország 25505 tanitója közül 1601 nem birta a magyar nyelvet oktató képességgel és 2387 népiskola volt, melyben a magyar nyelv sikerteleníil vagy egyáltalában nem tanittatott, sőt ugyanakkor 2084 tanitói okleveléel nem biró egyen alkalmaztatott tanitói állomásokra.

Ezen adatok kétségtelennek teszik, hogy az emlitett törvénycikk rendelkezéseinek végrehajtása iránt az iskolafentartók és a hatóságok még most sem tették meg mindazon intézkedéseket, melyeket a törvény és a rendeletek szigoru kötelességükül szabtak meg. Felhivom onnélfogva a bizottságot, hogy az 1885. évi május hó 28-án 20301. szám alatt kiadott körrendelet alapján gondoskodjék arról, mikép a tapasztalt bajok orvosoltassanak.

E végett az idézett számu körrendelet szerint állapitsa meg, hogy a törvényhatóság területén működő összes népiskolai tanitók közül melyik magyarul nem tudó tanitó alkalmazása tekintendő semmisnek és érvénytelennek. Értesitse arról az érdekelt iskolafentartót, illetőleg annak iskolai főhatóságát, s ha a kitogasolt tanitó helyett a közigazgatási bizottság által kitüzendő határidő alatt nem alkalmaztatnék magyarul tudó, kellő képesitéssel biró tanitó, akkor az illető magyarul nem tudó tanitónak a tanitástól való eltiltása iránt azonnal tegyen jelentést hozzám. Hasonlóan kell eljárni az 1868. évi éta tanitókul alkalmazott, de tankepesité okleveléel nem biró egyénekre nézve.

Felhivom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy állapitsa meg, mely népiskolákban nem felel meg a magyar nyelv tanitásának eredménye az 1879. évi 18. t. cz. követelményeinek, s ezután szólitsa fel az érdekelt iskola hatóságát, hogy a közigazgatási bizottság által megállapitandó határidő alatt tegye meg a szükséges intézkedést a magyar nyelv tanitásának eredményesebbé tétele iránt.

Ha a kivánt intézkedés ez alatt meg

TÁRCZA.

Régi emlék.

Kis szobában lámpa fénye
Buvó árnyával összeonlva;
Ősz tudós a kövö ajkát
Régi könyvet forgat, forgat.

S hogy lapozgat gondolkozva,
Im — előtte oly szakaitan, —
Sárga, hervadt csipke erezsa
Fekszik ott a tört lapokban.

Hirmondóját meleg nyárnak
Öreg tudós nézi, nézi,
Emlékei messze szálltak
S régi multat fölidézi.

Ott illek a patak mellett,
Csörgött a viz gyors hullámu,
Ők partjáról rózsát szedtek
S együtt fürdek bokrétába.

Ő! ekkor-h önfeledten
Szomjas ajkuk összeszallan,
S ugy örültek mind a ketten
A napfényes pillanatban!

A kis szóva elsötétül,
Fáttog a mécs, fistbe egyre,
Ősz tudósnak kelevedő
Halk sohajjás s.ail a légbe;

Másé lett a kéz, az édes,
Mely a rózsát egykor törte
S az ifjuból szegleány lett —
Most is fáj a lelke érte.

Öreg tudós nagy könyvébe
Elmerülve tovább forgat,
Buvó árnyek s lámpa fénye
Ins homályba összefolynak.

„Agnes."

(Regény. Irta Gonda Dezső.)

Egy, ugy a közönség, mint a kritika által szokatlanul kedvezően fogadott könyv szik előttünk, mely az irónak nevét gyorsan ismertté tette. Az a körülmény, hogy e könyv oly kedvező fogadtatásban részesült, legkevésbbé sem tesz elfogultá az iróval szemben, mert e regénynek, bár egy igazi szerelem munkája, sok jó tulajdonsága mellett, számos hibája, gyengesége is van.

A regény mesére röviden a következő:

Pradár György, egy uzsora- és csalásokból meggazdagodott férfi, rossz hire miatt számüzve a tisztességes társaságból, egy szegény leányra: Agnesre talál. Kiettlen szivében fölébredi a szerelem erőszo ez ismeretlen leány iránt, mely azonban feléelemmel párosul, midőn megtudja, hogy e leány egy hivatalnoknak gyermeke, kit uzsorájával ép ő uldözött a halálba. E fölfedezés és a leány iránti szerelme annyira hat reá, hogy szakitva eddigi életével, javulni akar. A végzet azonban összehozza őt régi bűntársával, Goldányval, ki nyomara jött érzelmeinek s lelepleztessel fenyegetve őt, szarolni kezdte. Goldány alkalmat talált Agnessel beszélgetni, s a leány szivében fölébresztette a kételyt Pradár ellen. Pradár ugy próbált menekülni, hogy Goldányt elszállitá egy lab alól, lelökvén őt egy szikliahasadékba. Agnes azonban mindent megtudott. Undorodva tasztitotta el a labai elé boruló Pradárt s Goldánynak orvos fiához menekült, hirül vivén neki a gyilkosságot. Pradár végső kétségbeesésében leveti magát palotajának harmadik emeletéről. Halálos agyához Goldány orvost hivják, ki Agnessel megjelenik s mindketten megbocsátanak Pradárnak, ki most már nyugodtan fogadta néhány pérez multva bekövetkezett halálát.

E tovid, egyszerű mesebeli Gonda kitünő tolla egy szép regényt dolt teremtent. A benyomás, melyet a regény gyakorol, kedvező, bár sok, ép az iró ideálisztikus fölfogása miatt elhibázott részket van benne.

Agnes kis gyermek korában teljesen arban maradt és az utczára került. Gyufát, virágot árult éveken át. Néhány kujczárért hamuczad magával hált egy pincziakásban, menekült a rendőrok elől, ruhaja rongy és sár: — és e légkörben, a bűn és nyomor közöt megőrizte tisztaságát, de sőt valláserősgát is, annyira, hogy midőn Pradárhoz került, ő (kinek ép az iró szerint szarsz konyszo sem volt soha) meg nem szólte a konyszot a nélkül, hogy elébe a kessel keresz et ne tett volna rá.

A ki a nagy városok romlott társadalmi viszonyait ismeri gondolkozóba esheik ennek valószinüsége felett. De szivesen kovetik az iró nemes gondolkozásmódját, a ki a nagy, a szenny légkörében is erényt vél találni, a nyugodjunk meg abban, hogy Agnes valóban az és olyan, amilyennek Gonda neőünk bemutatta.

Az iró sok gondot fordit Agnes jellemzésére, de első izben oly szánalmas, hogy ne mondjuk vi szatasztó helyzetben mutatta be, hogy ez az olvasó, ki az első benyomás intuiczitatával nem bir megszaladulni, végig kiséri az egész regényen. Ha Gonda csak néhány apró vonással világlitotta volna meg Agnes gyermekkorát, ugy nem leonénk kétségben tovabbi cselekedeti felől.

A cselekvény tulajdonképen ott kezdődik, midőn Agnesnek egy kis papirlap kerül kezebe, melyre ongyilkos atyjának egy élőtte ismeretlen egyénnel való iráslevéi van néhány érthetetlen sor folytegyvve. Ha Agnes, mint a hogy ezt joggal elvárhatnók volna, ezt a lev iet Pradárnak megmutatja, ha jövevőjének, kit második atyja gyanánt szeretett, kihez oly bensőségesen, szeretettel ragaszkodott, kiben annyira bizott, hogy ijnek idején, ha nyugtalan alnak háborgatnák, bekérendőknek hűségszolgája — bizatommal viseltetik: ugy Pradár bizonyával tabáll volna módot arra, hogy Agnest megnyugtassa és ugy ő, mint magát Goldányt további cselszövényeitől megvédelmezze.

Mivel magyarázza meg az iró ez őszinteség hiányát? Mi hiába keresnénk a nyomra vezető fonalat, csak az eredményt látjuk, hogy Agnes szivebe e percztol kezdve — teljesen érthetetlen motiv, egy papirlap hatása által — belopódzott a gyanu jélkevő, személye ellen. Ez a rész teljesen fölösleges. Ez volna a fordulo pont s ha ez a fejezet elmaradt s csak Goldánynak Agnessel való személyes találkozásáról vesz tudomást az olvasó, akkor teljesen elosztanak kételyünk, mert Goldány az ő ügyes, kirsnult módorával, fondorkodásai, titokzatos szavaival oktelen képes egy gyermekleány lelkiszterét oly benyomást gyakorolni, hogy az teljesen fahjaya leend s un-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nem történnék, vagy a magyar nyelv tanításának azontul sem lenne több sikere, akkor a közigazgatási bizottság tegyen hozzám jelentést, hogy az 1879. évi 18. tcz. 6. §-ának 3-ik pontja értelmében eljárhassak. A kir. tanfelügyelőt egyidejűleg megbiztam, hogy az emlitett körülményekre vonatkozó és birtokában lévő adatokat a közigazgatási bizottság rendelkezésére bocsássa.

Jelen rendeletem végrehajtása iránt tenendő összes intézkedéseiről f. évi december végéig az egész törvényhatósága vonatkozó általános jelentést tegyen hozzám.

Budapest, 1893. szept. 25-én.

Gróf Csáky, s. k.

Politikai hirek.

A főrendiház reformja. Csanádvármegye bizottságának Lonovics József főispán elnöklete alatt tartott rendkivül népes közgyűlése Debreczen városának a főrendiház reformálására vonatkozó átiratát nagy lelkesedéssel fogadta és elhatározza, hogy hason szellemű feliratot intéz az országgyűléshez.

—

Az igazságügyi bizottság uj elnöke. Bokross Elek halálával az igazságügyi bizottság elnöki állása megürült. Mint értesülünk, ez állásra Teleszky István van kiszemelve, a kit legközelebb be fognak választani a bizottságba. Teleszky tudvalevőleg mint államtitkár nem lehetett tagja az igazságügyi bizottságnak. — A képviselőház alelnöki állására Perczel Dezső, a szabadelvipárt alelnöki állására pedig Darányi Ignácot jelölik.

Rendelet az anyakönyvi kivonatok tárgyában. Groff Csáky Albin közoktatásügyi miniszter a hozzá érkezett konzuli jelentések szerint arról győződött meg, hogy a Németországban való használatra szánt anyakönyvi kivonatok az illetékes elsőfoku politikai közigazgatási hatóság hitelesitési záradékával nincsenek ellátva. Miután ez sok huzavonával s késedelemmel jár, a miniszter felhivta az egyházi hatóságokat, hogy a lelkészi hivatalokat utasítsa a törvény pontos betartására.

A király a honvédségről.

A honvédség „Rendeleti Közlöny“ ő felségének a királynak József főherczeghez, mint a honvédség főparancsnokához intézett iratát közli, mely meleg elismerése a magyar honvédség harczképességének. A nemzet büszkeségéről, a magyar honvédségről s annak kitünő parancsnokáról, József főherczegről szól elismerőleg a korona viselője. A nagyérdekű egyletünk kézirat igy hangzik:

Kedves rokon József főherczeg lovassági tábornok!

A magyar honvédségnek 25 évvel ezelőtt szükségessé vált megalkotása óta élénk érdeklődésel kisérem annak fejlődését és kiképzését. A véderő ezen részének sajátlagos szervezet be nem tette könnyítve, hogy annak kifejlődése a hadseregével egyenértékű legyen. Rendőfogva a főparancsnoknak volt különös feladata megelőlenni azon utat, a mely gyorsan és biztosan vezet a teljes harczképességig eléréséhez.

Huszonöt évi fennállása után, igazi örömmel mondhatom most, hogy magyar honvédségem, a melynek Kedvességed annak megtermése óta fényes körülteknintésel parancsnokol, hadi kiképzése és katonai szelleme által derekasságának oly fokát érte el, mely nagy megelégedésemre szolgál.

A mint hálával emlékezem meg az általános áldozatkészségről, melly a vezérő és czélfudatosan alkotó miniszterünk magyar honvédségem kifejlesztését lehetővé tette, ép ugy hálásan elismerem Kedvességednek kimagasló érdemeit a parancsnokságban, s czékért Kedvességednek megelégedésem kifejezését tudtul adom.

Kelt Schönbrunnban, 1893. okt. 1.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Méhészeti és kertészeti Tőrekvések.*)

Pürkerecz, 1893. okt. 2-án.

Zajzon(ó): Hofman János közs. jegyző, Sára András és Paizs György községi tanítók, — Tatrangból: Tóth András áll. tanitó és Pürkerecz(ről): e sorok iroja, szövetkezik oly czélból, hogy egy közös méhest és gyümölcsfaiskolát létesítsenek.

A szövetkezet igen nemes és messze kiható fontossággal biró czélt vett fel programmjába.

Nem tagadható el, miszerint a szövetkezet egyik czélja: becsületes munka által, magán és özvén segitení; de nagyon csalódik, ki azt hiszi, hogy az lenne a fő czél. Nem, hanem annál sokkal magasztosabb: jó példát mutatni és figyelmessé tenni a nemzetgazdásag eszen két fontos ágára a csángó népet, megnyitni előttük egy oly jövedelmi forrást, mely biztosítja itthon a megélhetést és le fog sokat kötni, meg fog menteni e haza számára.

Régóta magyarázzuk, beszéljük s talán egy alkalmat sem mulasztunk el, hogy ne fejtegesszük népünknek, hogy nem jó uton haladnak, hogy egészen más irányt kell a mai korban követni, ha le akarjuk küzdeni a megélhetés nehéz akadályait és — fájdalom, mindannyiszor visszahangzik ez a rövid és népünket annyira jellemző mondat: „Előbb szeretnők látni!“

Hát bizony, legkészségesebb örömmel óhajtanánk minden téren jó példát mutatni, de sajnos! finánsz miniszterünk olyan szegény, hogy fedezet hiányában, még a legszükségesebb dolgokra kért összeget is megtagadja.

Ha az anyagiakban is olyan kitoyhatatlanok volnánk, mint eszmékben, tervekben, akkor megtudnók mutatni, hogy ez a csekély földünk is képes lenne népünk számára olyan boldogságot biztosítani, mint Románia; de mert résztünkre az anyagiakból nagyon kevés jutott: meg kell elégednünk egy mustármagbóz hasonlóttal mérhető méhészeti és kertészeti terünkkel, táplálva azon jó remény alatt, hogy az, idővel mégis csak nagyobb tává kél, hogy kindjje magát. Legalább erre enged következtetni az a komoly elhatározás, mely terhes munkánk daczára, lehetővé tette a vállalat megszülettését.

A mi szövetkezetünk ide oda már háromnegyed évet élta le, a hogy mégis csak most vesz és vehet tudomást róla környezetünk, annak egyedüli oka az, hogy eddig nem lephettünk fel olyan határozott alakban, mint felléptünk e napokban, a midőn azon helyezteben vagyunk, hogy szövetkezésünket nyilván vallhatjuk s társadalmunkat, működésünknek jóindulattal való kiséresére, fel is kérhetjük.

Mint fennebb jeleztem, ezen szövetkezet tagjai, gyenge anyagi viszonyok közöttélő emberek, a ez az ok már f. év január havában megérlelte bennünk azt az eszmét, hogy ama meleg kebllel miniszterünket folyamodjunk segélyért, kit még az ellenzék is imigyen biztatott: „Kérjen többet, mert hátra mögött egy ország áll!“

Kérésünk meghallgattatásra talált, a mennyiben ő Nagymáltósága, vármegyénk főispánjának nagybecsű támogatása kapcsán, 100 frt segélyt kegyeskedett a felállítandó faiskola berendezésének részbeni fedezhetésére engedélyezni.

Méhtelepünknek, a zajzoni réten leendő felállitása nézve pedig felhívni kegyeskedett, hogy f. év decz. hó közepe táján egy rendes költségvetési előirányzatot terjesszünk fel, megigérvén, hogy vállalatunk ezen ágát is, — a jövő budget terhére — segélyezni méltóztatik.

Szövetkezetünk Zajzon községből már nyert egy 1200 □ öl területet, melyben a szükséges rigorirozási munkálatokat még ez év őszén be fogja végeztetni, táblákra felosztani, s a mag-iskolát bevetni. De sajnálatunknak kell kifejezést adnunk a fölött, hogy ily cserélyi területtel csak kezdeni lehet, de czélt érni lehetetlen; midőn arról van szó, hogy a szövetkezet rajta lesz, miszerint Zajzon, Tatrang és Pürkerecz községek kaszáló rétjeiről, a hasznotlan cserjék és vad fák teljesen kiritassanak s azok helyei nemes faju gyümölcsfákkal ültessenek be. Ezen területre rövid időn 80—90 ezer darab fa szükséges; ennyit pedig egy 1200 □ öles területen, talán egy emberi életen keresztül sem lehet produkálni.

Kívánatos volna tehát, hogy mind a három község, legalább 1—2 hold alkalmas területet juttasson e czélra, mert hiszen annak maguk a községek, illetve azok egyesei veszik előbb, utóbb kiszámíthatlan nagy hasznát.*)

Miután mind a három község képviselve van a szövetkezetben egy-egy tanítóval, a községek által adandó területeket úgy tekintenők, mint meganyi iskolai plántakertet, hol az őszi és tavaszi hónapokban, a nép gyermekei az ottas munkálatokban, a talaj javításba belevezettetnének, s fák ápolása, kimélése iránti érzéktik fejlesztetnek. Tapasztalathól mondjuk, hogy az ember, ki kisebb korában tanemesitéssel foglalkozott, ma — nagykorában — sokkal jobban kiméli, még az erdei vad fát is, mint más társa.

A méhészetel sem maradtunk tétlenségben, mert saját költségünkön már 30 méhcsaládot beszereztünk s azonkívül megbiztatott a szövetkezet minden tagja, hogy a mennyit csak találni tud községeinkben, szövetkezetünk számára mind megvásárolja.

E kettős vállalatunkkal rövid idő alatt versenyzeni óhajtanánk, a külföld hasonló földrajzi viszonyok közöt levő vidékivel s reményünk sikgha fog megesnni. Sára András yazoni tanitó vezetése alatt, ki ez ideig is — bár kicsinyben — igen szép eredményel tüze az okszerű méhészet, és a kinek jelen év tavaszán a kolozsmonostori gazdasági intézetnél rendezett gyümölcsészeti és kertészeti póttanfolyamon nyert legjobb oklevele is kucsegtetőleg int felénk s hiv tettre bennünket. Mindazonáltal ez eszmék megvalósitásával szorongóba kell, hogy lépjenek községeink igen tisztelt előljárói és lelkészei is, felvilágositni népünket, miszerint vállalatainkat, leginkább a nép vagyonosodást czélozzák; miért is fogadják és támogatják ezen törekvéseket ok is olyan lelkesültséggel, mint a minővel mi a tett terére kiléptünk.

Bizva a Nagymáltósága földmivelésügyi m. kir. Miniszter urnak kegyes igéretében, bizva vármegyénk méltóságos Főispánjának nagyon becses támogatásában és végre, bizva községi előljáróink és lelkészeink igazságszeretetében: Istennek nevében kezdjük el munkánkat!

Dávid Mihály.

Román dolgok.

Van Brassóban — irja az „Ungaria“ — egy lap, a mely a boldogult Barics Gy. igazgatása alatt büszkeségre volt a románságnak. Azután Murešianu alatt tekintélye alászállott, a hasztonlan és hitáruló Major Gergely alatt pedig kapczája lett a románságnak.* A Gazeta kémnek nevezte Moldovánt. Erre Moldován igy válaszol: „Mi nem dolgozunk titokban. Irataim közkézen forognak és megtámadhatók. Ha pedig mi kémek vagyunk, akkor Major Gergely szebvágó — e pungas — s ha Major bebizonyitja, hogy ő szebvágó, mi is bebizonyitjuk, hogy ő szebvágó.“ Mi azt hiszszük, hogy egyikt se lehet bebizonyitni, csak annyit, hogy a milyen a mosdó, olyan a törölkőző. Moldovánt olyan jelzőkkel illetik a román lapszerkesztők, a milyenekre nem szolgalt meg s ha azok olvasására ő is kijön nyugodtságából és keményen visszavág, ezt egészen természetesnek tartjuk. Moldován ellenfelei nem azt kritizálják, a mit ő ir, hanem mindig személyét mocskolják. Igaz, hogy ez könnyebb, de nem igazságos.

*

Jójjunk tisztába.

Nagyon szerelnék, egyszersmindenkorra szeretnék tisztába jönni dr. Rácz János urnak, a szebeni nemzeti bizottság elnökének házával. Tordán a Varga-utczában van egy 3 vagy 4 ablakos ház, melyről azt irták a román lapok, hogy a magyarok lerombolták. Ez a 10 ezer forintot érő ház meg van terhelve 20—30 ezer forintnyi adósággal. Emlékezzenek vissza a ti olvasók, hogy Rácz ur az ő lerombolt (?) házáért a multi években 10 ezer forintot vett be.

A mult napokban ismét azt olvastuk a román lapokban, hogy a tordai hordák ezt a házat ismét lerombolták annyira, hogy kő kövön nem maradott.

Azaz, hogy — irja az Ungaria — a már egyszer lerombolt házat ujból lerombolták, sőt — a Liga sürgönye szerint — a házat alapjából feldúlták, ugy, hogy kő kövön nem maradott. Tordán járván, meg akartunk győződni ezen vandalságról. A Liga háza alapjain nincs semmi kár benne. Uraim! még egy nemzeti győjtést! Még egyszer ő ezer forint pomádát! Ha a magyarok vandalsága után Rácz ur minden évben bevesz 10 ezer forintot, ismét szert teszen a Liga segitségével egy millió forintra. A mint az Ungaria irja, Rácz az első milliót a román néptől kaparitotta össze, de annak már nyakára hágott.

*

A Liga szentjei.

A közelebb Kolozsvárt lefolyt sajtóper alkalmából egy kis mutatványt közlünk az Ungária után:

Isten és a büntető törvény azt parancsolják, hogy: Add meg a királynak, ami a királyé.

A mi nemzeti vezéreink igy szólnak: Add meg a Liganak és a muszkának a mi a királyé és szakadj el tőle a hajtsd meg magadat mások királya előtt.

A parancs igy szól: Ifjuság, tanulj! A vezérek parancsa: Ne tanulj! inkább szenvedj vértanuságot. Az könnyebb dolog és jobban megfizetik. Ne eso lakóra azután be rontok, hogy ha a parancsok után a Liga naptárának szentjei szaporodnak.

*

A vértanuk és a tótok.

Az Ungaria szerint ugyancsak megjártak a vértanuk a tót vedőkkel. Testvéri szeretettel akartak előlépni, de porujártak. Kiütött, hogy a tótok nincsenek a mi dolgunkkal tisztában. Mudrony és társai ugy beszélek, hogy még a románok is kinevették. Végre egy román a tanácskozó termet odahagyta és ott künn szomszédjait igy átkozta meg:

„Kerülj az eskütszék elé és legyen védőügyvéded a tót Mudrony.“

*

*) Hiszszük, hogy a küszégek, belátva az ügy nagy közgazdasagi jelentőségét, mely az összes lakósság jólléét van hivatva emelni, kézségesen bocsájják rendelkezésre a kért területeket. A szerk.

*) Mint vezérczikkünk kiegészítéseli. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az ifju csehek és a Gazeta.

„Mahonap összeül Bécsben a parlament, de nem lehet tudni, hogy minő állást fognak ott a csehek elfoglalni. Azt beszélik, hogy az ifju csehek agyon akarják beszélni a parlamentet. Tudja a Gazeta is, hogy megjelent az ifju csehek manifestuma, tudja, hogy erős ellenkézet fognak a kormányral szemben képezni. Baj, hogy az öreg és ifju csehek nem birnak egyesülni most, a midőn olyan nagy szükségük van az egyévé tartozásra.

Nem folytatjuk tovább, csak azt szeretnők tudni, hogy miért fáj a Gazeta feje a csehekenek.

Vagy ugy! Hiszen tudjuk, hogy Prágába rándultak volt, hogy szövetkezzék a csehekkel a kik muszka-szaguak, a magyarok ellen.

* * *

Ujtörténelmi elmélet.

A Mihály vajda idejében több oláhországi parazsat hozzánk menekültek a vajda zsarnokága elől; tehát ezen menekültekből származtak volna a magyar románok, kiket oda át „ungurén"-oknak neveznek. Erőltetett elmélet, mondjuk erre mi is, de annyit még is bizonyit, hogy a románok eszményi hőse, Mihály vajda vetette jobbágysága ki az földbirtokosokat, és az elől szöktek ezek hozzánk, épen ugy, mint a csiki székelyek Bukov generális elől Moldovába.

Erzsébenben tudják Romániában Erdély beosztását. A Liga a tordai — Torda-Aranyosmegye — zarándokat alkalmával Kolozsvárra — Kolozs-Dobokamegye — szorgolyozott a főispánhoz. Soha se csudálkozzek ezen az Ungaria! Láttunk mi Romániában olyan miniszterileg jóváhagyott földrajzot, a melyből ezt tanultak a nebulók:

Galiczia fővárosa: Budapest,

Brennerberg Irén hangversenye.

Ritkán láttunk a Central-szálloda nagytermében annyi közönséget, mint tegnapelőtt városunk szülöttének, Brennerberg Irén k. a. hangversenye alkalmából. Ez a ritkaságos érdeklődés egyaránt dicséri a hangversenyzőt, ki művészete csáberejével annyi közönséget tudott egybegyűjteni, valamint városunk közönségét is, mely ismét kimutatta, hogy ha igazi művészetről van szó, közönségben és érdeklődésben sincs hiány.

Brennerberg kisasszonyt, ha eltekintünk a multkori a „Vere keresztj"-hangversenyen történt felléptéről, midőn a műsoron egy számmal szerepelt — utoljára óránk óta hangversenyben két évvel ezelőtt hallottuk. Ez az idő nyomot hagyott művészetén, még pedig annyiszor. Már akkor is kiváló művészete azóta még jobban megizmosodott, tehetsége még harmonikusabban kifejlett. Technikájában épp annyira bámulatos annak biztossága, mint annak semmi nehézséget nem ismerő foka. A mit még ennél is magasabbra helyezünk az gyönyörű, nemes hangja a minden izében előkelő, olcsó, de hatásos külsőségektől ment felfogása a előadása. A műsorba felvett darabok, mindezek kimutatására bő alkalmat szolgáltak.

Mindjárt az első szám, Vieuxtemps gyönyörű szerzeménye, a „Fantasia appassionata", mely még a zenekár érdekes hangszerelésében egész szépségében feltűnt, a szó szoros értelmében elragadta a közönséget. Oly megragadóan ritkán hallottunk még hegedűn énekelni, a mint Brennerberg k. a. e darab témáját és második változatát eljátszotta, mig a dramai bevezetés, az első bravour változat és ugyanilyen természetű finale minden irányu meszteri technikájának ragyogtatására nagyon alkalmasnak bizonyult. Különösen a staccato egy nemét, a reptülő staccatoját soha ilyen szépen mástól még eddig nem hallottuk. Ehez egy prálidumában a laikus nem is sejti, milyen technikai nehézségeket kell a játszónak megküzdeni, hogy a mű ilyen kifogástalan tisztaságban és klasszikus szépségben érvényesüljön, mint azt művészünk előadásában élvezni alkalmunk volt. Legzajosabb hatást Sarasate geniális „Czigány dalai"-ban érte el. A szerzeménynek különösen bevezetése és magyar népdala („Csak egy kis lány" stb.) remekül van letéve; utóbb részét kificzamitott csárdás részleteivel, a melyek inkább a technikai lehetőségek halmaza, tehát a virtuoznak szól, — mig az első két részlet a művésznek — kevésbé szeretjük. Brennerberg k. a. előadási művészete még a laikus előtt is teljes nagyságában ezen egyszerű szerény népdal előadásánál tünt kiváláosággal elbűvölte a haligatóságot csodálatos pianissimójával, és nemes előadásával.

Mint zeneszerzőnek is érdekes próbaját nyujtotta egy „Románez" cz. vonós zenekárkísérettel biró szerzeményben. Románczának előnyére válik könnyed, mesterkeletlen melodikus folyása, mely csinos hangszerelésével eléggé bizonyitja, hogy művészünk e téren is figyelemre méltó tehetség!

A közönség — mondanunk sem kell — felkesült tetszésnyilvanitasokkal kisérte Brennerberg k. a. játékát, valamint több babérkoszorval, virággal láthatólag kellemesen meglepte.

Az összes zenészek a teljes városi zenekar kitünően kisérte, mely különben onálóan is Beethoven C-moll symphoniajának Adagiójával s a II-ik finálejával ismét kitett magáért.

Hogy benyomásunkat a hangversenyről összefoglaljuk; gyönyörü volt; kár, hogy ilyen rövid volt.

A hangverseny megismétlése bizonyara sokak óhajának felel meg.

HELYI HIREK.

Olvasóinkhoz. Mint azt már mult számunk elején jeleztük, tekintettel arra, hogy lapunk most hetenként csupán kétszer jelenik meg, annak előfizetési árát 7 frtról 6 frtra szállitottuk le. A negyedévi előfizetési dij e szerint 1 frt 50 kr.

— Az ujszülött a „Lumba" vonuló tisztviselők. Fogarascher János a brassói m. kir. pénzügyigazgatóság vezetője, mint értesültünk, egyelőre két havi szabadságot vett, annak lejárta után pedig kérni fogja nyugdijaztatását. Dubienievits Miklós m. kir. adótárnok 44 évi szolgálat után már be is adta nyugdijaztatása iránti kérését.

— Az „Ellenzék" egyik legközelebbi száma azt a hírt közölte, hogy vármegyénk alispánja sulyosan betegszik. Ezzel szemben telefon utján nyert értesülésünk alapján iránt-juk, hogy vármegyénk kötöttszelemben álló alispánja Istemek Sándor a hamar kissé gyengülkedett, most annyira jobban van, hogy hivatalos teendőit szokott pontosságával és lelkiismeretességével végezheti.

— Utczánk tisztasága: egy nem létező fogalom. Régóta nem emlékszünk reá, hogy seprő járt volna a portól szemétlett tele utczánk, az az utczánk, mely egy csinos időben azután valóságos sártenger lepi el utczánkat. Hozzájárul még az is, hogy a vizvezetéki csövek elhelyezésekor felbontott utczaszakrkre csak annyi rendetlenül visszahányták a földet, a fölszedetett kövezet pedig ott hever ma is szanaszét rendetlenül. Ugy hogy utczánk külső képe ma igazán a lehető legvisszatetszőbb. S ha még hozzátevesszük' hogy a kocsiut megromlott kövezetét most a helyett, hogy kijavitanák, közönséges kavics ráhintésével igyekeznek pótolni, nákor igazán azt kell hinnünk, hogy ezen egy 20,000 lakósú és nagy vagyonnal rendelkező város utczáin, hanem egy elhagyott fészek még elhagyottabb helyein járunk. Még bázos csatornáink felnyitásánál jóbban hartkázna sem ügyelnek. Sokszor hetekig éktelenkedik a deszkapadlókon egy-egy nagy folytonossági hiány, ugy hogy valóságos lésen-kisérés esik szóbélen a gyalogló járni, folytonosan ki vagyunk téve a lábtörés veszélyének. Több gondot, több figyelmet kérünk az illetékes közegektől, a ha magánvállalkozók okai a mulasztásoknak, tessék azokat felelősségre vonni, kötelességük teljesitésére kényszeriteni.

— Kimutatás a brassói két magyar Emke óvoda f. évi szeptember havi létszámáról: A belvárosi óvodába feladatott összesen 48 gyermek, ebből rendesen járt 39, időszakonkint járt 9; a bolonyai óvodába feladatott 22 gyermek, ebből járt rendesen 19, időszakonkint 3. A két óvodába feladatott összesen 70 gyermek; rendesen járt 58, időszakonkint 12. Betegség egyáltalán nem fordult elő. — Brassó, 1893. október 3. Kocs Ferenc, óvoda f. u. b. eln.

— Az ujvárdai épületében van. Már fejlődnek arányai, s a munkálat annyira haladt, hogy az első emelet felrakásához fogak nemsokára. De a mennyire örülünk annak, hogy lesz végre-valahára egy szép nagy bálterem concert-terminik, annyira kell bosszankodnunk azon, hogy ezzel az épitéstől tönkretesznek egy élénk forgalmu utczát teljesen. Az eddigi vonattól, mintegy 5—6 méterrel közelebb épitik a vágodt, e ez által a közlönben is keskeny Hirscher-utczának kocsiutját legfeljebb 5—6 méterre szorítják, tehát annyira, hogy két kocsi is nehezen mehet ott el egymás mellett. Igazán gyönyörü látvány azután ezzelhatkai szempontból is ez a nagy kirugó épület, a többiek mellett, mely a szemben levő, szinén kirugó épülettel együtt mintha befejezné és szakitozává tenné az az utczát. Ez azután az igazi utcza-szabályozás? Bátran kérhet a tanács rea szabadalmat, mert ilyen absurdumot még sma vareoban nem találtak ki. És szerencse, hogy csak most jutott ez az eszébe a tanácsnak és nem ezelőtt 8—10 évvel, a mikor az „Erdélyi Bank" a közvetlen az uj vigadó mellett jobbról levő egykori uj ház épült. Mert ha korábban megszületik az a bizonyos utcza-szabályozási terv, akkor most már ugyon volna szabályozva egészen az az utcza.

— A vasuti gépmühely felállitásanál javaban foly a munka, két mérnök vezetése alatt nagyszámu munkás dolgozik. A mühely körülbelül januárra készen lesz. A mühelyhez Pap János mérnök vezeti. A gépmühely felállitása folytán az állomás is ki fog bővitetni három vagy négy vágánynyal.

— Drágul a pénz. Az osztrákmagyar bank, a kamatlábat 4½-ről 5-re emelte fel. Ennek megfelelően termékeinek a többi pénzintézetek is kénytelenek lesznek a kamatlábat felemelni.

— Hangversenyt. Holnap, vasárnap a „Konti" (Central Nro 1.) szálodában a katonai zenekar hangversenyt tart, mely alkalommal egy „Vivat! floreat! crescat!" czimü, diák-dalokból összeállitott nyitány kerül legelső előadásra. Az ujdonságot élvezettel hallgathatjuk ifjak és öregek egyaránt. Több ujon szerzőtetett solista fog továbbá fellépni s szek közül megemlitendő Ploss ur a „Velencezi farsang" előadásával.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Mircse szakadati állami iskolai igazgató-tanitót a szebeni megyei kir. tanfelügyelőséghez szolgálattételre berendelte s helyébe Bitay György segesvári állami iskolai rendes tanitót helyezte át.

— Derék főszolgabiró. Pildner Ferencz, Brassómegye alvidéki járásának derék főszolgabirájától olvassuk, hogy a „Rögalmazott Magyarország" cz. füzetből, mely leszenszky Sándor fő ügyészi helyettesnek a „Replika" pörében elmondott vádbeszédét tartalmazza, 30 német és 15 oláh példányt kért, hogy a jeles vádbeszédet járása lakói közöttt terjeszesse, hogy azt a szász és román lakosság is olvassa.

— Ujállami épületek lesznek legközelebb a kézdi-vásárhelyi és sepsi-szentgyörgyi vasuti állomason; a jelenlegi épületek emeletesé bővitteik ki, az egy tágas vendéglői helyiség is épittetni fog. A kézdi-vásárhelyi állomási épület is jelentékenyen ki fog bővitettni. És a mint értesültünk, ezek az épitkezések már május hó közepéig be kell hogy fejeztessenek. Lesz tehát végre a háromszéki vasutaknak már a tavaszszal jobb állomási helyiségei. Ideje is már!

— Posztógyár Kézdi-Vásárhelyt. A mint értesültünk, a háromszékmegyei iparfejlesztő biztosság okt. 1-én tartott ülésében egy posztógyárnak Kézdi-Vásárhelyt leendő felállitása iránt elhatározta, hogy Bartók Károly, a vajos polgármesterrel. átiratban felkéri, hogy kérelmét az illetékes tényezőhöz ajánlja és a helyi érdekeltség véleményét határozat alakjában miélőbb közölje az iparfejlesztő biztossággal.

— A fogarasi tüzoltóknak f. hó 4.-én szép ünnepe volt. Ekkor osztottak ki a fogarasi tüzoltók között az öt és tiz éves szolgálati érmeket, melyeket az országos tüzoltó szövetség küldött. Jövő számunkban részletes tudósitást közlünk az ünnepség lefolyásáról.

— A székelyudvarhelyi állami kö- és agyagipari szakiskola f. évi október hó 5-án d. e. 11 orakor fog ünnepélyesen megnyitatni.

— Nagy-Szebenben a vörheny már a tavasztól fogva uralkodik s mind napryobb mérvet öt és aligha nem fogja maga utan vonni az alsóbb oszatokban a tanitás beszüntetését.

— Az „Erdélyrészi kertészeti egyesület" által az Erdélyrészi Méhész-egylet hozzájárulásával Kolozsvárt, a Vigadó nagy termében, 1893. évi October hó 8—12. napjain rendezendő Gyümölcsészeti, kertészeti és Méhészeti kiállitás ünnepélyes megnyitásának sorrendje a következő: 1893. okt. hó 8-án, vasárnap d. e. 9 órakor a Vigadó nagytermében: 1. Megnyitó beszéd, tartja a Kertészeti egyesület elnöke. 2. Üdvözlet a méhészekhez, mondja a Méhész-egylet elnöke. 3. Üdvözlet a nagyméltó, földmivelésügyi miniszter ur képviselőjéhez, mondja a kiállitási elnök. 4. Üdvözlet a kiállitókhoz, mondja a védnök Kolozsvár varos hatóságának képviselője. Ugyanaznap ugyanott d. u. 4 órakor nyilvános értekezlet a kertészet és méhészet fontosabb napi kérdései tárgyában. Este 8 órakor tárasaveseora a „Hungária" nagy étermében.

— A bukaresti magyar társulat mködevelő bizottsága f. évi szeptember 6-szirinti 26-án vasárnap, táncvigalommal egybekötött mükedvelői előadást rendez. Szinre kerül az alkalomnak Bukarestben először „Agnes asszony" czimü erdeti népszinmü. Irta Lukácsy Sándor, rendező Prokupek. A főbb szereplők: Papp Sándor, Prokupek Ferencné u. a. Vajda Ilona k. a., Csengeri Olga k. a., Csengeri Balázs, Molnár Sándor, Kertész József, Hekl Vilmosné. — Az előadást táncvigalom követi.

— Elitélt merénylő. Csolicsot, ki a berczegyrinczes ügy az ismertet merénylettel követte volt el, a törvénszék — a végtárgyalás már bevégződvén — 10 évi fegyházra itélte.

Med. univ.
Dr. KECSKEMÉTI ZSIGMOND
lakik október 5-től:
Kapu-utcza 13. szám alatt.
RENDEL: D.-U. 2—3 KÖZÖTT.

Sepsi-Szt.-Györgyön
a Szemerja-városrészbe vezető uton egy teljesen jókarban lévő több szobából álló, a minden hozzátartozóval ellátott
szép lakás
nagyterjedelmü kerttel, kellemes fekvéssel **több évre haszonbérbe kiadó,** — esetleg szabadkézből **eladó.**
Bővebbet a tulajdonos:
Bernstein Márknál, S.-Sz.-Györgyön.

Egyedüli és biztos segély
elvesztett, vagy elgyengült férfierőnél (impotencia) az uj. és régi, **szabadalmazott készitékkel.** Eszre nem vehető, külsőleges, pillanatnyi és tartalmatlan, kellemes, az ingerlést kizáró gyógymód.
Hirneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatai.
Teljesen felgyógyultak hálairatainak ezrei érdek nélkül ajánlják használatát.
Postai szétküldés és csomagolás titoktartó Tartalom és szállító ki nem vehető.
Dr. Carl Altmann
WIEN, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70.
Répiratok kivánatra ingyen és bér-
307(15-30) *mentve küldetnek.*

Helyiség-változtatás.
Tisztelettel kivánom a m. t. közönség szives tudomására hozni, hogy
mosó- és tisztitó-intézetemet
az eddigi helyiségből (CSERGE-PIACZ 19. SZÁM) átheleztem, — és az most
Felső-Ujutcza 23. szám alatt van.
Egyuttal felhivom a figyelmet azon körülményre is, hogy üzletem részére uj bécsi munkaerőt alkalmaztam, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőimu igényeinek legtobbon megfelelhetek.
Midőn az intézetem iránt eddig tanusitott bizalmat megköszönöm, tisztelettel kérem azt számomra jövőre is fontartani s én törekedni fogok azt lelkiismeretes és legpontosabb kiszolgálás által kiérdemelni. — Mély tisztelettel
(431) 1—3 **Grün Sára.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - Cluj-Napoca.

Előnyös részletfizetésre!

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, miszerint a legjobb hírnévnek örvendő **Reinhardt Fülöp** czég

aradi butorgyárát

a helyi piaczon

Grünvald Albert

czégem alatt bizományilag képviselem.

Hálószobák, ebédlők és szalonberendezéseket mindenféle stylben, bármely verseny! felülmuló olcsó árakon — ugy készpénz, mint részletfizetés mellett — szolid kivitelben elvállalok.

A tisztelt közönség nagyobb kényelmességére **Kórház-utcza 62. sz. alatti raktáromat** kellően nagyobbitottam, hol órák, képek, tükrök, vászon- és konfekczió-áruk olcsó áron és előnyös részletfizetések mellett kaphatók.

Teljes tiszteletttel

128 (2ó—*) **Grünvald Albert.**

Jutányos árak! Olcsó árak!

Teljes berendezések!

KOLERA ELLEN!

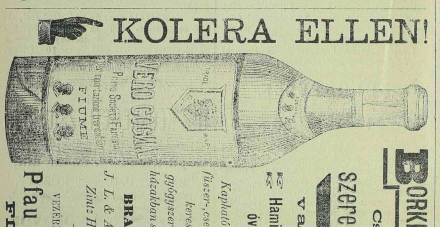

„ALBINA"
takarék- és hitelintézet
BRASSÓI FIÓKTELEPE

Posta chequeszámla 505 sz. | Giro-számla az osm. banknál

takarék-betéteket 4½%-kal kamatoz, és önmaga fizeti a kamatadót,

váltókat 5½%-tól kezdve leszámitol,

jelzálogra fél értékig **6%-os** kölcsönöket ad,
értékpapirokra és **pénzértékekre** az árfolyamuk 85%-ig,
nemes érczekre és **árukra** ⅔—¾ értékig kölcsönöket ad **5½%-tól** kezdve,
vesz és **elad** Budapesten, Bécsben és Bukaresten jegyzett **értékpapirokat, valutákat** és **deviseket** a **napi árfolyamban**,
legjutányosabban eszközöl **fizetéseket** és **incassokat**, ellát és eszközöl **utalványokat az összes** bel- és külföldi **kereskedelmi piaczokon**,
bevált szelvényeket levonas nélkül és leszámitol olyanokat lejárat előtt és vesz roman értekpapirokkal járó szelvényeket a legmagasb árakon,
elvállal mindenféle bankszerü transakcióknak bizományosi elintézését,
bérbeadja a m. kir. államvasutak brassói **pályaudvaron** kivetelen közelében azzal két vágány által összekötött **Vasut-utcza 45. sz. a** lévő **raktár-helyeit, raktárait és téreit,** végül
biztositja az **EQUITABLE** new-yorki élettbiztosító társulat képviseletében, az ezen társulatnak rendkivül jutányos feltételei mellett mindenféle kombinácziókban **az ember életét.**

Irodai helyiség: Brassó, Főtér, Kádársor 22. I-ső emelet.

Hivatalos órák: 7½—1½ óráig, pénztári órák **8—1** ig.

912 (44—100)

BRASSÓI PORTLAND-CZEMENT-GYÁR

ajánl jutányos árban

legjobb minőségü

portland- és roman czementet.

Kapható:

Hesshaimer J. L. és Társa és Schmidt R. és Társa uraknál.

(98 0 *)

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. „zum goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt *általános labdacsok* neve alatt; ez utóbbi nevet tehát joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik beteg-ség, melyben ezen labdacsok csodas hatásukat eszerszerest be ne bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok ellenszenvet legyőzőnek érvényének és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. — Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltattak minden oly bajok nál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólikás vértolulások, szaggyer, böltelenség s h somb betegségekről. Vértisztitó tulajdonságukat fogva kitünő hatásai vannak vérszegénység s azokból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájás oknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok'oly könnyen hatnak, hogy a legsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek ánal is minden aggodalom nélkül bevehetők. — A szamtasan hálaratbó, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségik alán egészségik visszanyerése folytán hozzánk inditottak, ezen helyen csak néhányat emlitünk azon megnyugvéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovabb is igénybe vik és akarok alatt utánozatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J. féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekintheti magát valódiaknak, akik azokat használati utasitása a Pserhofer J. nevaláirásai fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva. ☞

Amerikai köszvénykenőcs, *gyors* és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes eszközök ujra, mint gerincz-ágybántalom, tarczaszaggatás, lisztlisz, nagyrumlás, hideg fogfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs *Pserhofer J.-től.* Évek hosszu sora óta valamennyi bajnoveszős szer között orvosok altal a legjobbnak eltemerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz *Steudel tanártól.* Ütés és szurás altal okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkukacz, sebes vagy gyulladt meli vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer jól kipróbálva. Egy tégely 50, bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam *Pserhofer J.-től.* Sok évtól a fagyos tagokra és minden bőlt sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 üveggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifűnedv, egy általánosan elismert kitünő háziszer, hurut rekedtség, göresos köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Életeszenczia (praeparat csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü aliesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecskével 22 kr, 12 üveg 2 forint.

Általános tisztitó-só *Ulrich A. W. től* Kitünő háziszer a rossz emésztés és minden következményei ném.: fájdas, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhévek, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodalabszam, 1 üveg 50 kr, egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen szer meg szünteti a lábizzadást s azutáni lepadó kellemetlen szagot, ugy szintén a lábbelit es mut artalmatlan szer van kiprobalva. Egy doboczai 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen 1 üveg 40 kr., bérmentve kuldessel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só kitünő gyogyszer, gyomorunalmak es mindenu a rendetlen emésztésből származó bajokat. 1 csomag 1 frt.

— Ezen itt felsoltt készitmenyeken kivul az osztrák lapokban hirdetett összes belés külföldi gyógyszer-czikkek mindegyikeszt rak táron vannak, és kérésnek mennyi nem lesznek gyorsan és olcson megszerezhetnek. — Postai megrendelések a legjutányosabban eszközöltetnek, ha a pénz-szerz. előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

☞ *A fenti különlegességek kaphatók* **Török József** *gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-dik szám.* ☜

Brassó, nyomatja és kiadja a Brassói Közmüvelődés nyomda — Bernstein Márk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.